

Губарєв С.В.

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського.

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ НОТАРІАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Нотаріуси провадять юрисдикційну діяльність, проте згадана діяльність являється не частиною розпорядчо-виконавчої діяльності, а виступає як самостійна функціональна діяльність, що є обмежено делегована їм законодавцем для оперативного вирішення певних правових ситуацій. Нотаріальна юрисдикція відзначається публічно-правовим походженням і виявляється в поширенні компетенції нотаріальних органів, орієнтованої на вчинення нотаріальних дій в інтересах фізичних і юридичних осіб, здійснюючи фіксацію та посвідчуючи безспірні права таких осіб, захищаючи їхні суб'єктивні права та законні інтереси, надаючи таким суб'єктивним правам публічної сили (офіційного визнання від імені держави), з одного боку, та з іншого – реалізуючи надану державою контрольну функцію в правозастосовчій галузі. Нотаріальна юрисдикційна діяльність базується на: використанні матеріальних правових норм, проведенні правової оцінки поведінки тих або інших осіб; ціленаправлених, організованих, результативно-процесуальних особливостях; правовій формі здійснення відносин між учасниками, де однією зі сторін постійно є нотаріус; конкретно встановлених нормативних особливостях, що завжди мають зв'язок із правовідносинами стосовно організації й контролю за нотаріальною діяльністю; визначенні й поширенні через цілісну систему правових інструментів, іншими словами, ґрунтується на так званому нормативному регуляторі; забезпеченні доведення норм права до їх реалізації в результаті здійснення нотаріусом свої функцій, що чітко визначені в законодавстві; здійсненні на користь суспільства, в тому числі поширення нотаріальної юрисдикції відбувається у межах принципу «наближеності до споживача», що виявляється у прив'язці до нотаріального округу; впливі на поведінку учасників правовідносин стосовно організації й контролю за нотаріальною діяльністю; правозастосовчий сектор відіграє головну роль в поширенні й реалізації нотаріальної юрисдикції. Визначено й аргументовано, що порівнюючи з нотаріальною юрисдикцією, нотаріальна діяльність за своєю природою передбачає більш вузькі особливості та зводиться до конкретних дій нотаріальних органів, націлених на вчинення нотаріальних дій в інтересах фізичних і юридичних осіб, що звертаються до них за наданням правової допомоги, наслідок котрої – посвідчення прав та, крім того, фактів, які відіграють юридичну роль.

Ключові слова: юрисдикційна діяльність, юрисдикція, місцеве самоврядування, нотаріальна юрисдикція, нотаріальна діяльність.

Постановка проблеми. Подібно до будь-якої іншої діяльності, нотаріальна діяльність вимагає відповідного правового забезпечення, стан котрого залежить від покращення правової системи держави в цілому. Вже отриманий правовий досвід і нинішні реалії вказують на те, що реформування інституту нотаріату відбувається через ухвалення нових нормативно-правових актів чи внесення змін у діючі. Проте передумовою для подібних дій вважаються термінові проблеми (прогалини, колізії), що вимагають переосмислення суті й термінового реагування на рівні законодавства. парадокс, але в сучасному нотаріальному праві відсутнє формулювання категорії юрисдикції: як положення міжнародних конвенцій, угод, так і внутрішнє національне право не мають конкрет-

ної інформації стосовно використання таких термінів. Безумовно, переважна частина нормативно-правових актів тим чи іншим чином торкаються юрисдикційних нюансів, проте власне поняття «нотаріальна юрисдикція» позбавлене чіткого змісту та вкрай часто досліджується як будь-які заходи, котрі нотаріусам потрібно виконати стосовно того або іншого об'єкта з метою досягнення остаточної мети здійснення своїх функцій. Також немає однозначного трактування нотаріальної юрисдикції й на доктринальному рівні.

Слід зауважити, що у трактуванні нотаріальної юрисдикції потрібно зважати на те, що публічно-правовий статус нотаріату презентований системою органів та посадових осіб, й водночас треба зважати на декілька аспектів. Передусім

те, що нотаріат є системою державних органів та посадових осіб, і згідно з чинним законодавством вони провадять діяльність із встановленою законом метою через здійснення відповідних завдань, втілюючи чіткі функції. Нотаріату властива відповідна організаційна побудова у вигляді організаційної структури, а саме власне державні нотаріальні контори, державні нотаріальні архіви, приватні нотаріуси й посадові особи інших державних органів і місцевого самоврядування. Через це в контексті розгляду нотаріальної юрисдикції потрібно під публічно-правовим статусом нотаріату України визнавати його положення в ієрархії органів публічної адміністрації, що формує умови для гарантування спроможності органів нотаріату своїми діями (актами) породжувати, змінювати чи припиняти деякі правовідносини, зважаючи на вчинення нотаріальних дій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Дану проблематику досліджували такі науковці як В.В. Баранкова, О.В. Баулін, Л.І. Вдовічена, Г.Ю. Гулевська, Л.В. Єфіменко, О.О. Кармаза, В.В. Комаров, О.В. Меленко, К.І. Федорова, В.М. Черниш, К.І. Чижмарь та інші. Потреба різноаспектного розгляду предмета нотаріальної юрисдикції спричинена системним реформуванням інституту нотаріату в сучасних обставинах. В наукових працях проблеми нотаріальної юрисдикції не отримали належного рівня визначеності та однозначної інтерпретації й осмислення. В основному предметом наукового пошуку були загальні проблеми правового регулювання нотаріальної діяльності й, крім того, питання участі нотаріусів у процесуальних відносинах та ін.

Метою статті є розкриття поняття та видів нотаріальної юрисдикції в органах місцевого самоврядування.

Виклад основного матеріалу. Стрімкий розвиток суспільних відносин, євроінтеграційні та глобалізаційні процеси в державі актуалізують питання реформування інституту нотаріату. Очевидним є те, що ефективне функціонування правової держави не може відбуватися за межами належного врегулювання нотаріальної юрисдикції, адже вона виступає потужним соціальним регулятором та механізмом правового захисту громадян. Крім того, роль нотаріату, а отже і нотаріальної юрисдикції, в Україні суттєво зростає. Це зумовлюється розвитком цивільного обігу, розширенням кола об'єктів приватної власності та зростанням потреби в ефективній та високопрофесійній діяльності нотаріусів. У зв'язку з підвищенням значущості нотаріату особливі

вимоги пред'являються не тільки до визначення основ поширення нотаріальної юрисдикції, а й до особи нотаріуса. У своїй діяльності нотаріуси реалізують основні завдання нотаріату та належать до органів, що виконують нотаріальні функції. Відносини між нотаріусом та заінтересованими особами мають довірчий характер, а тому передбачають збереження конфіденційності інформації про майновий та немайновий стан осіб, що звертаються за вчиненням нотаріальних дій. Професійна діяльність нотаріуса забезпечує превентивний правовий захист і унеможливорює порушення в майбутньому різноманітних прав та інтересів суб'єктів права й виникнення спорів у судах. Отже, нотаріат як інститут позасудового превентивного захисту своєю діяльністю має сприяти досягненню завдань правосуддя, запобігаючи виникненню судових спорів шляхом запобігання порушенням цивільних прав та інтересів, забезпечення їх належної реалізації [1].

Термін «юрисдикція» з латинської мови (jurisdictio) перекладається як судочинство, але традиційно цією мовою вказаному поняттю відповідає, скоріше, слово «justitio», а також тлумачення слів «jus», «disere», що означає розв'язання конфліктів або застосування органами влади встановлених правил. Поняття «юрисдикція» у різних галузях права має власну генезу практичного застосування, вживання і теоретичного дослідження. У внутрішньодержавній сфері термін «юрисдикція», як правило, сприймається в контексті діяльності судових органів, визначаючи їхні повноваження із розгляду (включаючи й ухвалення рішень) тієї чи іншої категорії справ. Крім того, «юрисдикцію держави» визначають і як здатність держав видавати приписи або виконувати норми права, і як право держави нав'язувати свою владу, і як «компетенцію держави» впливати на поведінку інших суб'єктів, і як правову владу. Водночас у міждержавних відносинах поняття «юрисдикція держави» використовується головним чином як прояв державного суверенітету. Відзначимо більш-менш однозначне вживання цієї категорії у міжнародному та адміністративному праві, у яких, відповідно, існують поряд і поняття «юрисдикційне поле», і «адміністративно-юрисдикційний процес» [2]. Також, здійснюючи аналіз різних наукових поглядів стосовно юрисдикції, можливо зробити висновок, що це або ряд повноважень державних органів на реалізацію відповідного роду діяльності, чи власне ця діяльність, котру рекомендують, попри тавтологію, так і називати – юрисдикційна діяльність.

З іншого боку, визначення нотаріальної юрисдикції неможливе без з'ясування доктринального тлумачення сутності терміна «нотаріат». В.М. Черниш підкреслював, що термін «нотаріус» усталився пізніше, ніж виник сам інститут нотаріату [3]. К.І. Федорова вважає, що нотаріальна діяльність – це основна функція окремих установ, утворень та осіб, які у різні часи мали певне призначення, тісно пов'язана із суспільним і сімейним устроєм, спадковими і речовими правами, тому логічним буде припустити, що вона виникла разом із появою цивілізованих і культурних держав, у яких існувала писемність [4]. Разом із тим Г.Ю. Гулевська зазначає, що нотаріальна діяльність характеризується публічно-правовою природою та полягає в тому, що, захищаючи суб'єктивні права і законні інтереси фізичних і юридичних осіб, фіксує і посвідчуючи безспірні права осіб, нотаріат сприяє створенню ефективних умов для розпорядження власністю і її охорони та наданню суб'єктивним правам публічної сили (офіційного визнання від імені держави), з одного боку, та з іншого – здійснює делеговану від держави функцію контролю у сфері цивільного обігу [5].

Слід наголосити на ще одному значущому питанні з метою окреслення нотаріальної юрисдикції. Проблема в тому, що під час ділового використання найбільш часто здійснюється підміна понять: під нотаріальною юрисдикцією вкрай часто вважають нотаріальну діяльність. Дійсно, межа між ними є тонкою. Під нотаріальною діяльністю варто розглядати дії уповноваженої державою особи, котрій надані відповідні повноваження на посвідчення прав і, до того ж, фактів, які відіграють юридичну роль, і вчинення інших нотаріальних дій з метою надання їм юридичної достовірності. Проте поняття «нотаріальна юрисдикція» передбачає більш широкий зміст, і реалізацію нотаріальної діяльності доречно осмислювати тільки як умову здійснення правового регулювання нотаріальної юрисдикції, оскільки під час її реалізації громадян інформують про, в тому числі, існуючі заходи та засоби правового впливу для упорядкування нотаріальних відносин. Насамперед варто наголосити, що досліджувана категорія зрештою призначена для позначення й тим або іншим чином пояснення різних нюансів нотаріату, котрі починаються із утворення правових змож та юридичних обов'язків і закінчуються їх застосуванням на практиці в соціальному аспекті. Правду кажучи, діяльність нотаріату в сучасних правових системах іноземних країн трохи різниться. В першу чергу це спричинено

різними значеннями нотаріально посвідчених документів. Зокрема, нотаріальні документи в країнах, де поширений англосаксонський нотаріат, не мають повної доказової сили, а функції нотаріусів (нотаріальна діяльність) і адвокатів здатні поєднуватися в одній особі. Нотаріат в Україні відноситься до нотаріату класичного типу, що відзначається наданням відповідних доказових переваг нотаріально посвідченим документам й особливим статусом нотаріуса, що вважається одночасно представником вільної професії й особою, якій делеговані публічні повноваження. Згаданий факт і спричиняє відповідний розвиток законодавчого врегулювання нотаріальної юрисдикції, спрямований на головні стандарти класичної системи нотаріату, розповсюджені у переважному числі країн континентальної Європи.

Крім того, розрізнення нотаріальної юрисдикції та нотаріальної діяльності, безперечно, пов'язано із тим, що нотаріат як інститут, результатом діяльності якого є підтвердження достовірності безспірних прав і фактів, що мають юридичне значення, через учинення нотаріальної дії, посідає належне місце в механізмі правового регулювання правових відносин. Не належачи до жодної з гілок влади, виконуючи делеговані державою функції публічно-правового характеру, нотаріат є тією інституцією, яка забезпечує як «укріплення (зміцнення)» цивільних прав через підтвердження їх правомірності та достовірності, так і їх охорону та захист. Тобто нотаріальна діяльність здійснюється відповідними суб'єктами, уповноваженими державою на вчинення нотаріальних дій. Суть нотаріальної діяльності полягає в діях нотаріальних органів в інтересах фізичних та юридичних осіб, які звертаються до них по надання правової допомоги, результатом якої є посвідчення прав, а також фактів, що мають юридичне значення [6].

Водночас правова природа нотаріальної юрисдикції у механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина становить собою інститут громадянського суспільства, наділений в особі нотаріусів владними повноваженнями, які здійснюють від імені України публічну діяльність щодо реалізації функції держави по захисту прав і законних інтересів громадян, юридичних осіб і суспільства в цілому шляхом вчинення нотаріальних дій [7]. Часто в науковій літературі відзначається, що нотаріат доцільно розглядати і як конституційно-правовий інститут, що становить собою сукупність правових норм, які регулюють на основі поєднання публічних і приватних інтересів суспільні відносини у сфері організації нота-

ріату й нотаріальної діяльності з метою захисту гарантованих Конституцією України прав і свобод людини й громадянина [8].

Нотаріальна юрисдикція функціонально спрямована на гарантування інституту прав і свобод людини й громадянина, адже саме так держава (як інструмент задоволення публічних інтересів суспільства) реалізує одну зі своїх функцій, враховуючи водночас як публічні, так і приватні інтереси. Зокрема, нотаріуси набувають свої повноваження від держави, а сам нотаріат функціонує відповідно до закону й здійснює свою діяльність з дотриманням встановлених законом процедур, насамперед шляхом вчинення нотаріальних дій. Крім того, ознакою нотаріату, що виділяє його в системі правоохоронних органів, є особливий напрямок його діяльності – превентивне юридичне обслуговування. Однак під час визначення елементів публічно-правового статусу нотаріату як системи органів і посадових осіб варто враховувати і такі обставини, зокрема: нотаріат це система державних органів і посадових осіб і, відповідно до чинного законодавства, вони діють з визначеною законом метою, шляхом виконання певних завдань, реалізуючи конкретні функції; нотаріат має певну організаційну побудову у формі організаційної структури – власне державні нотаріальні контори, державні нотаріальні архіви, приватні нотаріуси й посадові особи інших державних органів та місцевого самоврядування. Врахування функціонального навантаження на природу нотаріальної юрисдикції, ми можемо стверджувати, що вона реалізує публічну владу держави – з одного боку, а з іншого, – нерозривно пов'язана з громадянським суспільством [9].

Законом України «Про нотаріат» у ст. 1 визначена система органів і посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії, з метою надання їм юридичної вірогідності [10]. Треба зауважити, що Закон України «Про нотаріат» ст. 37 встановлювала право на вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування лише у тих населених пунктах, у яких не було нотаріусів. Однак, починаючи з 2016 року зазначене право мають тільки посадові особи органів місцевого самоврядування у сільських населених пунктах, причому це право не залежить від наявності чи відсутності у цьому сільському населеному пункті нотаріуса [11]. Наведене істотно робить гіршим стан одержання нотаріальних послуг громадянами України, оскільки організація нота-

ріального кабінету в селищах міського типу не поширена.

Посадові особи органу місцевого самоврядування відповідно до статті 37 закону України «Про нотаріат» наділені компетенцією вчиняти наступні нотаріальні дії: вживають заходів щодо охорони спадкового майна; посвідчують заповіти (крім секретних); видають дублікати посвідчених ними документів; засвідчують вірність копій (фотокопій) документів і виписок з них; засвідчують справжність підпису на документах [12].

З моменту прийняття Закону «Про нотаріат» відповідна його стаття 37 передбачала право на вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування лише у тих населених пунктах, у яких не було нотаріусів. Однак, починаючи з 2016 року зазначене право мають тільки посадові особи органів місцевого самоврядування у сільських населених пунктах, причому це право не залежить від наявності чи відсутності у цьому сільському населеному пункті нотаріуса. До того ж, навіть посадові особи органу місцевого самоврядування у селищі міського типу не вправі вже вчиняти нотаріальні дії [13]. Отже, можна зробити висновок, що в межах України реально скоротилося число тих населених пунктів, де посадові особи органів місцевого самоврядування мають право вчиняти нотаріальні дії, оскільки практика розміщення робочих місць приватних нотаріусів у сільських населених пунктах ставиться під сумнів.

В цілому з таким підходом законодавця, ми вважаємо, не можна погоджуватися. Задум делегувати посадовим особам органів місцевого самоврядування повноважень на вчинення нотаріальних дій зводився до забезпечення нотаріальними послугами громадян в тих населених пунктах, де не було нотаріусів. У контексті наведеного не має значення статус населеного пункту – цим населеним пунктом є село, селище чи місто. У випадку відсутності в місті нотаріуса право жителів цього міста на одержання нотаріальних послуг буде порушене, тому вони муситимуть їх одержувати в іншій місцевості. Беручи до уваги зазначене, на нашу думку, доречно повернутися до того стану, що був до 2016 р. Також в розрізі відповідного забезпечення громадян нотаріальними послугами доречно повністю відійти від будь-яких обмежень щодо вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування в залежності від того, існують у тій чи іншій місцевості нотаріуси. Отже, вчинення деяких нотаріальних дій посадовими особами

органів місцевого самоврядування варто в цілому досліджувати як повноваження органу місцевого самоврядування, не як формування певної конкуренції існуючим у місцевості нотаріусам, а в контексті формування ширших можливостей для громадян щодо одержання нотаріальних послуг.

Зазвичай посадові особи органів місцевого самоврядування традиційно вчиняли лише нотаріальні дії, пов'язані із посвідченням чи засвідченням юридичних фактів. Однак, починаючи з 1 січня 2016 року ці особи отримали право й видавати свідоцтва про право на спадщину, зокрема, й у спільному майні подружжя у разі смерті одного з подружжя. Таке право було надане їм Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо деяких питань спадкування» від 20.10.2014 року № 1709-VII [14].

Ми вважаємо, орієнтація власне ідеї законодавця на значно повніше забезпечення жителів сіл певними послугами нотаріусів у цілому заслуговує на схвалення. Проте наведене зумовило ряд значних проблем на практиці, в першу чергу стосовно гарантування належних повноважень у практиці, вимог до осіб, котрі вчинятимуть зазначені нотаріальні дії, та ін.

Наприклад, як справедливо зазначає О.О. Кармаза, залишається відкритим питання щодо законності ведення спадкових справ з іноземним елементом посадовими особами органів місцевого самоврядування, щодо розкриття змісту правової категорії «уповноважена посадова особа органу місцевого самоврядування», щодо надання прав такій особі вносити зміни до свідоцтва про право на спадщину та неможливості видачі цією особою нового свідоцтва про право на спадщину, щодо оплати їхніх нотаріальних дій, щодо відповідальності уповноважених посадових осіб органів місцевого самоврядування тощо [15].

Всі названі проблеми нівелюють ті позитивні аспекти, які постають із делегування певним посадовим особам органів місцевого самоврядування права на вчинення деяких нотаріальних дій, і обумовлюють питання стосовно доречності існування певної їхньої компетенції.

Відповідно до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 11 листопада 2011 № 3306/5 нотаріальні дії вчиняються в приміщенні органу місцевого самоврядування. В окремих випадках, коли громадянин не може з'явитися в зазначене приміщення, нотаріальні дії можуть бути вчинені поза вказаним приміщенням. Якщо

нотаріальна дія вчиняється поза приміщенням органу місцевого самоврядування, то в посвідчувальному написі на документі і в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій записується місце вчинення нотаріальної дії із зазначенням адреси, а також причини, з якої нотаріальна дія вчиняється поза приміщенням органу місцевого самоврядування [16].

Таким чином, беручи до уваги наведене вище, можливо виокремити головні особливості й характерні ознаки визначення і поширення нотаріальної юрисдикції:

1) нотаріальна юрисдикційна діяльність базується на використанні матеріальних правових норм, проведенні правового оцінювання поведінки тих або інших громадян;

2) передбачає ціленаправлений, організований, результативно-процесуальний характер, а саме вчинення нотаріальних дій виявляється в специфічній формі діяльності, котра за своїми правозастосовним характером не залежить від її суб'єктивного складу. Й через це навіть поділ нотаріусів на державних і приватних спричинений не особливостями їхніх обов'язків, а характером внутрішньої будови та фінансового забезпечення нотаріальної діяльності.

3) передбачає чітко встановлений нормативний характер, завжди має зв'язок із правовідносинами стосовно налагодження й контролювання нотаріальної діяльності: а саме відповідно до законів України органам державної влади й місцевого самоврядування надається право виконувати публічно-владні повноваження в секторі нотаріальної діяльності, водночас встановлюючи правоздатність нотаріусів і, отже, повноваження щодо забезпечення охорони прав громадян;

4) забезпечує доведення норм права до їх реалізації в результаті здійснення нотаріусом своїх функцій, котрі чітко визначені у законах, іншими словами, правозахисна діяльність нотаріуса передбачає владні особливості та реалізується ним з огляду на здійснення наданих державою повноважень, попри те, що вчинення нотаріальних дій реалізується нотаріусом від власного імені. Названа діяльність націлена на гарантування правомірної поведінки всіх учасників правовідносин, до того ж, незважаючи на їхню безпосередню участь. Оскільки нотаріус мусить дати відмову щодо вчинення нотаріальної дії, коли, в тому числі, вчинення такої дії суперечить законодавству України чи йому не подано інформацію й документи, потрібні для того, щоб вчинити нотаріальну дію;

5) здійснюється через норми права й акти втілення права, проте правозастосовча сфера відіграє головну роль в поширенні й реалізації нотаріальної юрисдикції. До того ж зважаючи на те, що нотаріат є особливим правозастосовчим, юрисдикційним органом, його функціонування варто досліджувати як особливий вид державної діяльності, який здійснюється згідно з відповідним процесуальним порядком.

Висновки. Таким чином, нотаріальна юрисдикція відзначається публічно-правовою природою і виявляється в поширенні діяльності нотаріальних органів в інтересах фізичних і юридичних

осіб, визначаючи та посвідчуючи безспірні права таких осіб, стаючи на захист їхніх суб'єктивних прав і законних інтересів, забезпечуючи таким суб'єктивним правам публічну силу (офіційне визнання від імені держави), з одного боку, та з іншого – реалізуючи надану державою контрольну функцію у правозастосовчій галузі. Справді, нотаріуси реалізують юрисдикційну діяльність, проте згадана діяльність являється не частиною розпорядчо-виконавчої діяльності, а виступає як самостійна функціональна діяльність, обмежено надана їм законодавцем з метою оперативного розв'язання відповідних правових обставин.

Список літератури:

1. Комаров В. В., Баранкова В. В. Нотаріат : підручник. Харків : Право, 2019. 416 с.
2. Баулін О.В. Поняття юрисдикції і новий кримінальний процесуальний кодекс України. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 2. С. 9-13.
3. Черниш В.М. Цивільно-правові засади розвитку нотаріату в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. К., 2003. 199 с.
4. Федорова К.І. Адміністративно-правове регулювання приватної нотаріальної діяльності в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук:12.00.07. К., 2008. 18 с.
5. Гулевська Г. Ю. Організаційно-правові аспекти державного регулювання нотаріальної діяльності в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. 2004. 19 с.
6. Єфіменко Л.В. Правова охорона цивільних прав та інтересів у нотаріальній діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2013. 22 с.
7. Вдовічена Л.І., Меленко О.В. Правова природа нотаріальної юрисдикції. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 5 (303). С. 88-94.
8. Чижмарь К.І. Інститут нотаріату в системі захисту прав і свобод людини і громадянина : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.02 ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2015. 35 с.
9. Вдовічена Л.І. Функції нотаріальної юрисдикції: підходи до розуміння. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 7. С. 147-149.
10. Про нотаріат: Закон України від 02 вересня 1993 року № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
11. Лист-роз'яснення Міністерства юстиції України від 27.01.2016 р. № 27/13/32-16 «Щодо права на вчинення нотаріальних дій посадовими особами органу місцевого самоврядування в населених пунктах, які мають статус селищ міського типу у зв'язку із внесенням змін до статті 37 Закону України «Про нотаріат». URL: <https://minjust.gov.ua/dep/ddr/list-rozlyasennya-ministerstva-yustitsii-ukraini-vid-27012016-271332-16-schodo-prava-na-vchinennya-notarialnih-diy-posadovimi-osobami-organu-mistsevogo-samovryaduvannya-v-naselenih-punktah-yaki-mayut-status-selisch-miskogo-tipu-u-zvyazku-iz-vnesenniam-zmin>.
12. Про нотаріат: Закон України від 02 вересня 1993 року № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
13. Лист-роз'яснення Міністерства юстиції України від 27.01.2016 р. № 27/13/32-16 «Щодо права на вчинення нотаріальних дій посадовими особами органу місцевого самоврядування в населених пунктах, які мають статус селищ міського типу у зв'язку із внесенням змін до статті 37 Закону України «Про нотаріат». URL: <https://minjust.gov.ua/dep/ddr/list-rozlyasennya-ministerstva-yustitsii-ukraini-vid-27012016-271332-16-schodo-prava-na-vchinennya-notarialnih-diy-posadovimi-osobami-organu-mistsevogo-samovryaduvannya-v-naselenih-punktah-yaki-mayut-status-selisch-miskogo-tipu-u-zvyazku-iz-vnesenniam-zmin>.
14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо деяких питань спадкування: Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1709-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1709-18#Text>.
15. Кармаза О.О. Особи, уповноважені законом на вчинення нотаріальних дій у сфері спадкування: проблеми застосування та перспективи розвитку законодавства України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 1. Том 1. С. 66-70.
16. Лист-роз'яснення Міністерства юстиції України від 27.01.2016 р. № 27/13/32-16 «Щодо права на вчинення нотаріальних дій посадовими особами органу місцевого самоврядування в населених пунктах, які мають статус селищ міського типу у зв'язку із внесенням змін до статті 37 Закону України «Про нотаріат». URL: <https://minjust.gov.ua/dep/ddr/list-rozlyasennya-ministerstva-yustitsii-ukraini-vid-27012016-271332-16-schodo-prava-na-vchinennya-notarialnih-diy-posadovimi-osobami-organu-mistsevogo-samovryaduvannya-v-naselenih-punktah-yaki-mayut-status-selisch-miskogo-tipu-u-zvyazku-iz-vnesenniam-zmin>.

Hubariev S.V. REGULATORY AND LEGAL PROVISION OF THE IMPLEMENTATION OF THE RIGHT TO INFORMATION UNDER THE CONDITIONS OF THE LEGAL REGIME OF THE MARTIAL STATE

Notaries conduct jurisdictional activities, however, the said activities are not part of administrative and executive activities, but act as an independent functional activity that is limitedly delegated to them by the legislator for the prompt resolution of certain legal situations. Notarial jurisdiction is distinguished by its public-legal origin and is manifested in the spread of the competence of notarial bodies, focused on performing notarial acts in the interests of individuals and legal entities, recording and certifying the indisputable rights of such individuals, protecting their subjective rights and legitimate interests, providing such subjects with the objective rights of public power (official recognition on behalf of the state), on the one hand, and on the other - implementing the control function provided by the state in the law enforcement field. Notarial jurisdictional activity is based on: the use of material legal norms, conducting a legal assessment of the behavior of certain persons; purposeful, organized, result-procedural features; the legal form of relations between participants, where one of the parties is always a notary; specifically established regulatory features that are always related to legal relations regarding the organization and control of notarial activities; definition and dissemination through an integral system of legal instruments, in other words, is based on the so-called normative regulator; ensuring the implementation of legal norms as a result of the notary's performance of his functions, which are clearly defined in the legislation; implementation for the benefit of society, including the extension of notarial jurisdiction takes place within the framework of the principle of "closeness to the consumer", which is manifested in the attachment to the notarial district; influence on the behavior of participants in legal relations regarding the organization and control of notarial activities; the law enforcement sector plays a major role in the spread and implementation of notarial jurisdiction. It is determined and argued that, compared to notarial jurisdiction, notarial activity by its nature involves narrower features and is reduced to specific actions of notarial bodies aimed at performing notarial actions in the interests of individuals and legal entities that turn to them for legal assistance, the consequence of which - certification of rights and, in addition, facts that play a legal role.

Key words: jurisdictional activity, jurisdiction, local self-government, notarial jurisdiction, notarial activity.